

Visitatie lidscholen Nederlandse Dalton Vereniging

Visitatieverslag

Zie handleiding visitatie lidscholen
(Gebaseerd op Toetsingskader Erkenning Daltoninstellingen)

Naam school	GBS De Parel	
Adres	Aletta Jacobsweg 80	
Postcode en plaats	9408 AM	ASSEN
E-mailadres school	gbsdeparel@vgponn.nl	
Directeur	Eelke Horinga	
Adjunct-directeur	-	
Daltoncoördinator	Henriëtte Janssen	
Aantal groepen/ klassen (VO)	9	
Aantal leerlingen	230	
Populatie (PO)/ schoolsoort (VO)	PO, Gewogen leerlingen 0%	
Aantal leraren	17	
In bezit van Daltoncertificaat	14	
Bezig met Daltoncursus	3	
Nevenvestigingen	Nee	
Stand van zaken inspectie	Voldoende (januari 2013)	
Visitatie team		
Voorzitter	Mevr. Harja Zwaan	
Lid 1.	Mevr. Sjoerdsje Pasma	
Lid 2.		
Lid 3.		
Datum visitatie	11 - 04 - 2017	
Soort visitatie	X	1 ^e licentieaanvraag
		2e licentieaanvraag
		licentieverlenging
		versnelde visitatie licentieverlenging
		Visitatie na bezwaarprocedure

Commissies visitatie PO en VO
Nederlandse Dalton Vereniging
Bezuidenhoutseweg 251-253
2594 AM Den Haag
Tel. 070 - 331 52 81
bestuursbureau@dalton.nl

0. Realisering aanbevelingen vorige visitatie

niet van toepassing bij 1^e licentieaanvraag

1. Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen

Indicatoren op leerlingniveau

1.1	De leerling neemt verantwoordelijkheid voor de verwerking van zijn taak.
1.2	De leerling legt waar nodig verantwoording af aan zijn leraren, zijn medeleerlingen en zijn ouders over de verwerking van zijn taak.
1.3	De leerling is actief betrokken bij zijn eigen (leer)werk.
1.4	De leerling draagt zorg voor zijn leeromgeving.

evaluatie school

Parels:

Op de Parel zorgen we ervoor dat de leerlingen een taak op maat hebben. Op die manier kunnen ze ook de verantwoordelijkheid nemen dat hun taken af zijn. Het planbord (groep 1 en 2) en de weektaak (groep 2 t/m 8) zijn middelen die de leerlingen overzicht geven in de taken die ze hebben. De leerlingen houden hier zelf op bij wanneer ze taken willen doen en of ze af zijn.

De leerlingen leren hun werk af te maken. Lukt dit niet dan werken ze in de pauze bij (middenbouw), of ze zoeken zelf naar een andere oplossing of een ander tijdstip (bovenbouw). De weektaken en het werk- en leerproces worden regelmatig besproken met de leerlingen; elke week komen daarbij ongeveer 8 leerlingen aan de beurt.

Op de Parel benoemen we bij elke les wat de doelstellingen zijn die de leerlingen moeten halen. De leerlingen kunnen dan zelf beslissen of ze mee doen met de (verlengde) instructie, of niet. De leerlingen kijken vanaf groep 3, met daarin een opbouw, hun werk zelf na. We leren leerlingen dat ze van hun fouten kunnen leren en de leerlingen zijn dan ook gewend hun werk zelf te corrigeren. Ook bij de kleuters stimuleren we om het niet op te geven als het fout is (zelfcorrigerend materiaal), maar om het nog eens te proberen.

Wij zijn trots op ons nieuwe gebouw, leerlingen mogen zelf beslissen waar ze werken in de school, we hebben verschillende leerpleinen en studio's. We merken dat de leerlingen ook trots en zuinig zijn op hun leeromgeving en dat ze hier elkaar ook op aanspreken. We stimuleren dat ook door ze verantwoordelijk te maken voor de verschillende taken.

In ontwikkeling:

We maken hierin een behoorlijke ontwikkeling door, maar het blijft ook steeds een uitdaging om de leerlingen te betrekken in het leerproces; denk aan eigenaarschap, verantwoordelijkheid in leren, inleveren, opruimen, zorgdragen voor de leeromgeving. Het is een doorlopend ontwikkelpunt.

bevindingen visitatieteam

We hebben gezien dat de leerling verantwoordelijkheid neemt voor zijn taak en hier verantwoording over aflegt aan leraren, medeleerlingen en ouders. Er wordt zorgvuldig en goed zorg gedragen voor de leeromgeving. Zelf geven jullie aan dat op het gebied van de gedeelde sturing (eigenaarschap over de taak) nog winst valt te halen. Dit punt van ontwikkeling hebben wij ook zo gezien en dan met name op het gebied van het keuzes kunnen en durven maken door de leerling zelf op het gebied van het leren.

Dit kan bijvoorbeeld door een deel van de groep meer los te laten en zelf keuzes m.b.t. de lesstof te laten maken. De doorgaande lijn in de aanbieding van doelstellingen die jullie willen ontwikkelen kan een goed hulpmiddel zijn om deze keuzes inzichtelijk te maken. Ook kan gedacht worden aan het, voor een deel van de groep, weglaten van de handjes bij bepaalde instructies op de taak en dit door kinderen zelf te laten bepalen. Wellicht is ook het bieden van de mogelijkheid voor leerlingen om de lesstof te compacten voor een deel van de groep een kans om sneller met verdiepende en verrijkende lesstof aan de slag te kunnen. We hebben her en der al gezien dat dit op initiatief van de leerkracht voor de groep die het aankan al mogelijk is. Het concreet maken van kleine stapjes bij het 'loslaten' van de leerlingen kan jullie helpen om de gedeelde sturing verder te ontwikkelen.

In groep 2 hebben we een mooie vorm van keuzewerk gezien waarbij leerlingen uitgedaagd werden tot ontwikkeling op basis van behoefte. We denken dat dat voor de leerlingen van groep 2 eigenlijk taakwerk is het spelen/werken voor deze leerlingen meer het keuzewerk is.

Indicatoren op leraarniveau

1.5	De leraar kan loslaten en schenkt vertrouwen aan zijn leerlingen. Hij biedt hiervoor een kader waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces kunnen vormgeven.
1.6	De leraar houdt rekening met verschillen en creëert maatwerk dat zichtbaar is in de taakhoud.
1.7	De leraar begeleidt zijn leerlingen en geeft waar nodig sturing, op zo'n manier dat de leerlingen zich vaardigheden eigen kunnen maken om de leerdoelen te behalen en de taak te kunnen volbrengen.

evaluatie school

Parels:

Op de Parel zijn we samen verantwoordelijk voor al onze leerlingen. De leerlingen zijn ingedeeld in subgroepen, waarbinnen ze onderwijs op maat krijgen. Bij dat onderwijs hoort een weektaak op maat en instructie op maat. Op de Parel werken we vanuit doelstellingen. We willen de leerlingen helpen met het onderzoeken welke leerstijl bij hen past. Binnen deze kaders willen we de leerlingen steeds meer loslaten. We stimuleren de leerlingen om te zoeken naar de juiste keuzes.

Hierin vinden we de gesprekjes die we met de leerlingen hebben erg waardevol; het bespreken van de weektaak gaat verder dan het kijken of hij wel of niet af is. Ook plannen we in alle groepen kindgesprekken om te onderzoeken wat een leerling beweegt en drijft.

In ontwikkeling:

We willen er graag naar toe dat we de leerlingen nog meer durven los te laten. We merken dat dit bij de ene groep ook makkelijker gaat dan bij een andere groep. Ook willen we toe naar een lijn in het zichtbaar maken van de doelstellingen, op de weektaak of in de klas.

bevindingen visitatieteam

Jullie hebben een heel mooi kader ontworpen waarbinnen de leerlingen hun eigen leerproces vorm kunnen geven en gedifferentieerd kan worden. Het loslaten en het vertrouwen schenken aan de leerlingen is zoals jullie zelf al omschrijven de uitdaging.

Het concreet maken van kleine stapjes bij het 'loslaten' van de leerlingen en daar actie op te ondernemen kan jullie helpen om de gedeelde sturing verder te ontwikkelen. De doorgaande lijn van het zichtbaar maken van doelstellingen die jullie willen ontwikkelen kan zeker helpen om kinderen zelf te kunnen laten kiezen in de lesstof. De doelgroep op jullie school is heel zelfstandig en gemotiveerd en we achten ze heel goed in staat om hier meer eigenaarschap te krijgen. We hebben leerlingen die extra lesstof aangeboden krijgen ook gevraagd hoe ze dat zelf zien. Zij geven aan dat ze dat graag willen en ook denken te kunnen.

Indicatoren op schoolniveau

1.8	Op de school heerst een cultuur van vertrouwen.
1.9	Leraren en overige medewerkers kunnen omgaan met verantwoordelijkheid en het aangeven van grenzen.
1.10	Leraren en overige medewerkers komen de afspraken na.
1.11	De brede algemene vorming van leerlingen is richtinggevend.
1.12	Het onderwijs wordt gegeven in een lerende organisatie waar leerlingen en leerkrachten zich kunnen ontwikkelen naar hun mogelijkheden.

evaluatie school

Parels:

We hebben op De Parel een duidelijke doorgaande lijn als het gaat om regels en werkvormen. We zijn verantwoordelijk voor het aanspreken van alle leerlingen en we vertrouwen elkaar dat ook toe. We laten de leerlingen voelen dat ze mogen zijn zoals ze zijn; prachtig geschapen door onze Schepper. Tegelijk willen we ze elke dag uitdagen om stappen te zetten, zichzelf uit te dagen, te durven en nieuwe dingen te ontdekken. Daar helpen niet alleen de leerkrachten, maar ook de directeur, administratief medewerkster, ib-er en onderwijsassistenten aan mee.

In ontwikkeling:

Het team mag meer open zijn naar elkaar, het elkaar aanspreken op elkaars verantwoordelijkheden blijft lastig. Vaak kiezen we ervoor om het dan zelf maar te doen. We willen laten zien dat we verantwoordelijk zijn voor de regels en afspraken op teamniveau en als het gaat om de algemene werkruimten. Het niet laten liggen, maar proactief zijn. Hier gaan we het komende half jaar aan werken.

bevindingen visitatieteam

Leerlingen kunnen en durven verantwoordelijkheid te nemen en verschil wordt erkend. Deze lijn kan mooi door getrokken worden naar de leerkrachten. Wie is waar goed in en wat kunnen jullie van elkaar leren en aan elkaar vragen? Door ook dit vorm te geven in concrete duidelijke stappen bijvoorbeeld met het maken van een tool, handelingswijze of gedragscode.

2. Zelfstandigheid

Indicatoren op leerlingniveau

2.1	De leerling neemt zelf initiatieven om zijn leerdoelen te bereiken.
2.2	De leerling vraagt hulp van anderen en helpt anderen als zij hem/ haar om hulp vragen.
2.3	De leerling bepaalt mede hoe (werkvorm, tempo, plaats, tijd) hij/zij werkt aan de gestelde doelen.
2.4	De leerling kan omgaan met uitgestelde aandacht.
2.5	De leerling krijgt de gelegenheid het gemaakte werk zelfstandig na te kijken.

evaluatie school

Parels:

De Parel heeft een sterke doorgaande lijn als het gaat om de middelen die nodig zijn bij het zelfstandig werken. Met behulp van deze middelen kunnen de leerlingen zichzelf heel goed redden. Veel leerlingen zoeken zelf naar oplossingen en sturen elkaar hierin ook aan.

De leerlingen vragen elkaar om hulp en proberen 'problemen' zelf of samen op te lossen. Het zelfstandig werken wordt door de leerkracht gebruikt om verlengde instructie te geven of kind gesprekken te voeren. Het kunnen omgaan met deze uitgestelde aandacht is wisselend; de ene groep is hier sterker in dan de andere. Met de leerlingen die het werken met uitgestelde aandacht en het hulpvragen lastig vinden hebben we gesprekjes om ze tips en trics te geven.

We vinden het belangrijk dat ouders van ons horen hoeveel hun kinderen eigenlijk zelf al kunnen.

De leerlingen leren op De Parel op verschillende plekken: in de klas, in een andere klas (computergebruik), op de leerpleinen of in de studio's. Ze mogen deze plekken zelf kiezen, binnen de gegeven kaders. De leerlingen kijken vanaf groep 3 actief hun eigen werk na, al stimuleren we hierin de kleuters ook om dit te doen. De leerlingen hebben een weektaak op maat, binnen de taaktijdblokken kunnen ze hier zelf aan werken.

In ontwikkeling:

Een doorlopend punt van aandacht is het begeleiden van leerlingen die moeite hebben met uitgestelde aandacht en het hulpvragen aan een ander dan de leerkracht. We zijn ervan overtuigd dat een kind dit niet zomaar kan, maar moet leren.

We willen eind dit jaar een leerlingenraad hebben ingesteld, zodat de leerlingen nog actiever mee kunnen denken over het reilen en zeilen op De Parel.

bevindingen visitatieteam

De kernwaarde zelfstandigheid is een echte “parel” in jullie school! De hulpmiddelen worden adequaat en efficiënt ingezet. We hebben geconstateerd dat leerlingen heel goed kunnen omgaan met de uitgestelde aandacht. Het gebouw, de structuur, de lessen en systemen zijn zo ingericht dat leerlingen optimaal zelfstandig kunnen zijn. Hier kan uitgebouwd worden van zelfstandigheid naar initiatief.

Indicatoren op leraarniveau

2.6	De leraar creëert de randvoorwaarden (taakgerichte werksfeer, organisatie, opdrachten/taken, materialen) die de leerlingen in staat stellen zelfstandig te kunnen werken, zodat zij in hun eigen tempo en op hun eigen wijze kunnen leren.
2.7	De leraar stimuleert leerlingen initiatieven te nemen en te tonen.
2.8	De leraar biedt ruim tijd aan leerlingen om zelfstandig te kunnen werken.
2.9	De leraar creëert voor de leerlingen de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.

evaluatie school

Parels:

De leerkrachten op De Parel leveren in een duidelijk doorgaande lijn de randvoorwaarden voor het zelfstandig werken voor de leerlingen. Leerlingen kunnen bij de leerkracht komen met ideeën. Een vast onderdeel van keuzewerk is “wat ik wil leren”, waarin de leerlingen zelf met doelstelling gedragen voorstellen kunnen komen. Binnen het keuzewerk is er aandacht voor de theorie van meervoudige intelligentie. In alle groepen wordt gewerkt met taakwerkblokken.

In ontwikkeling:

De afspraken over het keuzewerk zijn minimaal. We willen nog veel meer toe naar talentontwikkeling, binnen keuzewerk, maar ook binnen de creatieve vakken. Dat is voor ons een grote wens en we willen daar het komende schooljaar grote stappen in maken. Een actieteam zal zich hierover buigen.

Ook willen we, aansluitend hierbij, ons rapport verder ontwikkelen tot een rapport met portfoliodeeltes van de leerlingen. Nu al vullen ze een eigen gedeelte zelf in, maar we willen dit verder uitbreiden.

bevindingen visitatieteam

Een mooie ontwikkeling om in het keuzewerk het initiatief van leerlingen te willen bevorderen en hier uit te gaan van de talenten van kinderen.

Indicatoren op schoolniveau

2.10	De school creëert voor de leraren en overige medewerkers de ruimte om hun talenten te laten zien en te ontwikkelen.
2.11	De school stimuleert leraren en overige medewerkers initiatieven te nemen en te tonen.

evaluatie school

Parels:

Er is veel ruimte voor de ontwikkeling van de leerkrachten. Er worden verschillende studies en cursussen gevolgd. We maken gebruik van elkaars expertise door hulp te vragen of een onderwerp te presenteren op de studiedagen. De leerkrachten zijn enthousiast en geven met passie les.

In ontwikkeling:

We willen op korte termijn meer momenten inplannen waarop we aan elkaar kunnen presenteren wat we hebben geleerd op onze studie of cursus. Op die manier is het voor elkaar ook duidelijk waar bepaalde expertise te halen is.

bevindingen visitatieteam

De ontwikkeling van leerlingen en leerkrachten, door uit te gaan van talenten kan hier mooi samen gaan. Dit bevordert de kennisdeling, het van en met elkaar leren.

3. Samenwerking

Indicatoren op leerlingniveau

3.1	De leerling benut de gegeven tijd en gelegenheid om te oefenen en zich te bekwamen in samenwerkingsvaardigheden.
3.2	De leerling werkt op respectvolle wijze samen met leraar en medeleerlingen.

evaluatie school

Parels:

Op de Parel bieden wij de leerlingen veel mogelijkheden tot samenwerken. De mogelijkheid tot samenwerken wordt aangegeven op de weektaak. De leerlingen werken met een zelf te kiezen maatje, of een schoudermaatje, of een bordmaatje. Wij zijn van mening dat het een kind sterker maakt als het samenwerkt; als je een ander kunt helpen snap je het zelf ook. Je leert kennismaken met andere leerstijlen en leert deze te respecteren. Er wordt vanuit het plan Coöperatief samenwerken aandacht gegeven aan de vaardigheden die bij samenwerken horen. Dit is volgens ons een doorlopend leerproces voor een kind. Het is fijn om te merken dat de leerlingen in de bovenbouw geleerd hebben om elkaar als gelijken te zien; er wordt niet naast elkaar samen gewerkt, maar er is sprake van samenwerking.

In ontwikkeling:

Zoals hierboven al vermeld blijft het samen met de leerlingen bespreken van de vaardigheden die leiden tot samenwerking een doorlopend punt van ontwikkeling.

bevindingen visitatieteam

Er is een mooie doorgaande lijn van samenwerking. Kinderen hebben ook de goede basisvoorwaarden om dit te kunnen. De leerlingen die we hebben gesproken zijn heel enthousiast over het invoeren van een leerlingenraad. Ze hebben hier veel en goede ideeën over. Ook willen ze graag nog meer groepsdoorbrekende activiteiten. Tutorlezen, voorlezen, spelletjes organiseren en samen feesten voorbereiden zijn activiteiten die ze hebben genoemd.

Indicatoren op leraarniveau

3.3	De leraar werkt op respectvolle wijze samen met collega's en leerlingen.
3.4	De leraar geeft samen met collega's vorm aan de taak of leertaken, zoals deze in de school zijn afgesproken.
3.5	De leraar kan verschillende vormen en niveaus van samenwerken toepassen.
3.6	De leraar schept een pedagogisch veilig klimaat voor samenwerking met de leerlingen en tussen de leerlingen onderling.

evaluatie school

Parels:

Op de Parel werken we veel in actieteams, voor een kortere of langere periode. Deze manier van werken werkt goed voor ons en we hebben er mooie dingen door bereikt. Leerkrachten en leerlingen gaan op De Parel respectvol met elkaar om. De lijn voor het coöperatief werken is duidelijk beschreven. We houden het plan levend door elke bouwvergadering een samenwerkingsvorm te bespreken. We bieden een veilig pedagogisch klimaat, sinds kort met behulp van de Kanjertraining.

In ontwikkeling:

We zouden graag weer meer tijd en ruimte krijgen voor de collegiale consultatie om op die manier tot meer samenwerking te komen. Daar buigt een actieteam zich volgend schooljaar over.

bevindingen visitatieteam

Goed om te constateren dat jullie collegiale consultaties als een krachtig middel zien om samen te werken. Wij denken dat, door bouw doorbrekend bij elkaar te gaan kijken alles nog meer gaat circuleren. Dit bevordert de doorgaande lijn de kennis, vaardigheden en de communicatie.

Indicatoren op schoolniveau

3.7	De school is een leefgemeenschap waarbinnen leerlingen, leraren en overige medewerkers op een zichtbare wijze samen leven en werken.
3.8	De school is een leerplek waar leerlingen en leraren al samenwerkend van en met elkaar leren.
3.9	De school is een veilige oefenplek voor democratisering en socialisering.

evaluatie school

Parels:

De Parel is een fijne en veilige plek voor leerlingen, ouders en medewerkers. Samenwerking is voor ons een logische bezigheid binnen de school, dat willen we ook uitstralen naar de leerlingen. We genieten hierin ook enorm van ons nieuwe gebouw; waar je ook kijkt, overal zijn er leerlingen taakgericht aan het samenwerken.

In ontwikkeling:

Zoals al eerder vermeld willen we een leerlingenraad en klassenvergaderingen instellen. Een toekomstdroom is ook het onderzoeken of we kunnen gaan lesgeven vanuit de competenties van de leerkracht; klassendoorbrekend lesgeven in het vak waar hij of zij in uitblinkt.

bevindingen visitatieteam

Samenwerking heeft een mooie doorgaande lijn. Kinderen en ouders geven aan dat ze het elkaar helpen belangrijk vinden. Jullie zijn toe aan de volgende stap: het vormen van een leerlingenraad.

4. Reflectie

Indicatoren op leerlingniveau

4.1	De leerling maakt een planning voor zijn taakwerk.
4.2	De leerling stuurt zijn planning bij door de voortgang te overzien.
4.3	De leerling beziet het behaalde eindresultaat kritisch en neemt leerpunten mee naar een volgende planning van zijn taak.
4.4	De leerling reflecteert op zijn eigen gedrag en dat van zijn medeleerlingen.

evaluatie school

Parels:

De leerlingen leren op De Parel door de jaren heen steeds meer te plannen en ook voor deze planning verantwoordelijk te zijn. In de hoogste groepen verwachten we van de leerlingen dat ze op tijd aan de bel trekken als ze niet uitkomen met de planning of als ze hier vragen over hebben. In alle groepen geldt dat we een groot belang hechten aan de gesprekjes over het proces. We willen de leerlingen er zelf achter laten komen wat er goed ging, of wat anders moet. Leerlingen kijken hun werk zelf na, corrigeren het ook; ze reflecteren dus ook op product.

In ontwikkeling:

In de nabije toekomst willen we een doorgaande lijn ontwikkelen als het gaat om het zichtbaar maken van de doelstellingen. Op die manier hopen we de leerlingen meer intrinsiek gemotiveerd te maken; het gaat om wat je leert en niet alleen om het 'af' hebben van je taken. Onze doorgaande lijn als het gaat om het plannen willen we duidelijker uitsplitsen per groep.

bevindingen visitatieteam

De doelstellingen ontwikkelen in een doorgaande lijn gaat zeker helpen om kritisch te kunnen reflecteren. Reflectie is pas betekenisvol als de leerling daar zelf intrinsiek voor is gemotiveerd en de ervaring betekenisvol was. Zijn er effectievere afwisselende vormen te bedenken?

Indicatoren op leraarniveau

4.5	De leraar zet verschillende reflectiemethoden in.
4.6	De leraar laat leerlingen reflecteren op de samenwerking.
4.7	De leraar laat leerlingen feedback geven op zijn eigen functioneren.
4.8	De leraar is in staat om kritisch naar zijn werk te kijken en gebruikt evaluatie, reflectie en feedback van anderen om zich verder te ontwikkelen.

evaluatie school

Parels:

De leerkrachten op De Parel laten de leerlingen doorlopend reflecteren, voor, tijdens en na het werken. We doen dat aan het einde van een les of taakblok of van de dag, maar vinden het net zo belangrijk om tijdens het werken met een individueel kind te reflecteren. Een snelle manier is het evalueren met de evaluatieposter die in elke groep hangt. Ook in de kindgesprekken zijn we met het kind aan het reflecteren op het werk, de sociale plek in de klas, de visie van het kind.

In die kindgesprekken vragen de leerkrachten ook aan de leerlingen of zij duidelijk genoeg zijn, of de aanpak werkt en wat de leerling verder van de leerkracht nodig heeft. Er wordt bij de leerkrachten minimaal elke twee jaar een vaardigheidsmeter afgenomen en ook wordt elk jaar de kijkwijzer Dalton ingevuld.

In ontwikkeling:

Wij willen graag een opbouw maken in zogenaamde reflectievragen, om meer afwisselender te reflecteren. Ook willen we de lijn reflecteren en plannen meer uitsplitsen per groep. Op korte termijn willen we de evaluatie van georganiseerde activiteiten weer terug hebben op de agenda in een teamoverleg, zodat we op die manier ook positieve en opbouwende feedback kunnen geven op elkaars functioneren.

bevindingen visitatieteam

Ook bij reflectie is het belangrijk om aandacht te hebben voor de hoeveelheid tijd die dit van de leerkracht vraagt. Hierbij denken we aan de achterkant van de weektaak; het invullen kost veel tijd ook voor de leerkracht hoe effectief is dat?

Indicatoren op schoolniveau

4.9	De school stelt leraren en overige medewerkers in de gelegenheid van en met elkaar te leren.
4.10	De school hanteert een doorgaande lijn m.b.t. reflectie op leerlingniveau.

evaluatie school

Parels:

Er is een doorgaande lijn voor het reflecteren. Deze is nu nog opgesteld per twee groepen. Van elkaar leren willen we graag. We hebben echter met elkaar een rommelige periode achter de rug, van verhuizingen en gescheiden huisvesting. Daardoor is het leren van elkaar op de achtergrond geraakt. We hebben met elkaar de intentie zeker wel, maar het ontbreekt nog aan een lijn en tijd.

In ontwikkeling:

Zoals eerder al beschreven willen we de collegiale consultatie weer op een georganiseerde manier terug brengen in onze school. Daarover buigt zich volgend jaar een actieteam. Verder willen we de doorgaande lijn voor reflectie uitsplitsen per groep en daaraan reflectievragen koppelen.

bevindingen visitatieteam

Een mooi punt van ontwikkeling.

5. Effectiviteit/ doelmatigheid

Indicatoren op leerlingniveau

5.1	De leerling behaalt zijn leerdoelen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.
5.2	De leerling gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn leertijd.
5.3	De leerling is actief bezig met de taak en maakt efficiënt gebruik van zijn keuzemogelijkheden.

evaluatie school

Parels:

Het dagritme is duidelijk voor alle leerlingen in alle groepen. De leerlingen zijn actief bezig met taak en tijd. Er gaat weinig tijd verloren. We willen de leerlingen de koppeling laten zien tussen inzet, resultaat en tijd. In de bovenbouw noemen we de leertijd dan ook echt bij de naam. Naarmate de leerlingen ouder worden hebben ze binnen de school meer keuzemogelijkheden, qua werkplek en samenwerking en ook qua keuze van het werk. De leerlingen vinden het fijn dat ze de taakwerkblokken zelf kunnen inrichten.

In ontwikkeling:

In de nabije toekomst willen we een doorgaande lijn ontwikkelen als het gaat om het zichtbaar maken van de doelstellingen. Op die manier hopen we de leerlingen meer intrinsiek gemotiveerd te maken; het gaat om wat je leert en niet alleen om het 'af' hebben van je taken (Ook al eerder genoemd).

bevindingen visitatieteam

Ook hier kan het visitatieteam zich vinden in het benoemde punt van ontwikkeling. De leerling kan actiever ingezet worden bij de keuzes op de taak om zo efficiënt mogelijk te kunnen werken en de doelstellingen te halen die passen bij zijn persoonlijke ontwikkeling.

Indicatoren op leraarniveau

5.4	De leraar behaalt zijn leerdoelen.
5.5	De leraar gaat op een efficiënte en verantwoorde wijze om met zijn lestijd.
5.6	De leraar zorgt voor afwisseling van leeractiviteiten tijdens de les.
5.7	De leraar stemt de instructie en het leerstofaanbod af op de leerbehoeften en leermogelijkheden van zijn leerlingen.
5.8	De leraar daagt leerlingen uit het beste uit zichzelf te halen.
5.9	De leraar geeft leerlingen een uitdagende motiverende taak die past bij het niveau, de interesse en het (werk)tempo van de individuele leerling.
5.10	De leraar analyseert de leerproblemen van leerlingen die de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Parels:

We werken op De Parel efficiënt; leertijd is voor ons kostbare tijd. We stellen hoge eisen aan de leerlingen, maar op een voor het kind haalbaar niveau. We vinden het belangrijk dat een leerling weet aan welk doel wordt gewerkt, zodat een leerling daarin ook kan beslissen wat hij of zij nodig heeft. De instructie wordt afgestemd op de verschillende leerlingen. De leerlingen zijn ingedeeld in subgroepen; de basisgroep, een groep die baat heeft bij verlengde instructie en een groep die het aankan met minder instructie. Daarbinnen mogen de leerlingen kiezen of ze de taak aanpakken met of zonder instructie. Ook de weektaken passen bij de individuele ontwikkeling. De methodetoetsen worden geanalyseerd op groeps- en leerlingniveau, daar gaat de leerkracht vervolgens mee aan de gang. Met coöperatieve werkvormen willen we de lessen levendig houden.

In ontwikkeling;

Het bespreken van coöperatieve werkvormen staat nu op elke agenda van de bouwvergaderingen. Op die manier willen we van elkaar leren en ideeën opdoen, zodat de lessen ook afwisselend blijven. Dit is een doorlopend punt van ontwikkeling.

bevindingen visitatieteam

Het kan gezien worden als een kans dat de leerling sneller of meer zelf een besluit durft en mag nemen ten opzichte van de leerdoelen. In principe is na het zichtbaar maken van de lesdoelen, dit heel goed bij een kleine groep uit te proberen. In sommige groepen hebben we hier al iets van gezien. Daag de leerling uit het beste uit zichzelf te halen.

Indicatoren op schoolniveau

5.11	Het onderwijs is door een efficiënte inrichting van tijd, ruimte en middelen doelmatig en gericht op het behalen van de noodzakelijke opbrengsten.
5.12	De school hanteert een doorgaande lijn van de daltoncompetenties van leerlingen en personeel.
5.13	De school biedt leerlingen ondersteuning en/of passende zorg als zij de leerdoelen niet halen.

evaluatie school

Parels:

We bieden onze leerlingen passende zorg en ondersteuning. Juist door het goedlopende zelfstandig werken hebben we tijd en ruimte om de leerlingen die doelen niet hebben gehaald verder te helpen. De leerlingen zijn goed in beeld en we weten wat onze leerlingen nodig hebben om doelstellingen te halen. We bieden duidelijk tijd, ruimte en middelen waardoor de doorgaande lijn zichtbaar is. Onze leerkrachten en onderwijsassistenten zijn Daltongeschoold, of zijn met de opleiding bezig. We spreken allemaal dezelfde taal en kunnen daardoor effectief omgaan met tijd voor verlengde instructie of begeleid inoefenen. We hebben een duidelijke doorgaande Daltonlijn en bespreken deze op elk teamoverleg, op elke bouwvergadering en op de studiedagen.

In ontwikkeling:

Deze Daltonlijn willen we graag op het netvlies houden. Het is een gebeuren wat constant in ontwikkeling is en wat nooit stilstaat. Daarom vinden we het belangrijk om op alle gezamenlijke momenten de Daltonontwikkelingen te blijven bespreken. Het is een doorlopend punt van ontwikkeling.

bevindingen visitatieteam

Wat betreft de daltonontwikkeling is het goed om steeds na te gaan waarom jullie doen wat jullie doen en dit zo concreet mogelijk te formuleren.

6. Borging

Indicatoren op schoolniveau

6.1	De school werkt planmatig aan de daltonontwikkeling en beschrijft dit in een daltonbeleidsplan.
6.2	De school geeft aan hoe de daltonontwikkeling wordt aangestuurd, bv. door een daltoncoördinator.
6.3	De school draagt haar daltonidentiteit uit. (schoolgids, website, folders etc.).
6.4	De school heeft daltonscholing in het scholingsplan opgenomen.
6.5	De school benut de daltonmogelijkheden van het gebouw.
6.6	De school enquêteert regelmatig de leraren, de ouders en de leerlingen over de daltonontwikkeling en de kwaliteit van het daltononderwijs.

6.7	De school is actief betrokken bij dalton-regioactiviteiten, waarbinnen zij vertegenwoordigd is.
6.8	De leerlingen worden betrokken bij de daltonontwikkeling van de school.
6.9	De ouders worden betrokken bij het ondersteunen van de dalton-ontwikkeling van de school.
6.10	Het schoolbestuur ondersteunt de school in haar daltonontwikkeling.

evaluatie school

Parels:

We hebben een Daltonboek, deze is geschreven voor een periode van drie jaar. Bewust niet voor langer, omdat we de ontwikkeling die we beschrijven ook haalbaar willen maken.

In ons Daltonboek staat beschreven hoe we werken en wat onze afspraken zijn.

De aanpassingen en ontwikkelingen worden bijgehouden door de Daltoncoördinator.

De Daltoncoördinator zit ook in het MT, waardoor de Daltonmomenten op vergaderingen samen worden voorbereid. Ook staan in het Daltonboek onze ontwikkelpunten en doelstellingen. Doorlopende ontwikkelpunten, maar ook zaken die groots aangepakt gaan worden.

Wij hebben de afspraak dat al het vaste onderwijzend personeel wat op de Parel werkt Daltongeschoold dient te zijn. We willen dezelfde taal spreken naar de leerlingen. Alle nieuwe collega's volgen de Daltonopleiding bij Stenden.

We zijn erg trots op en blij met ons nieuwe gebouw. Doordat we nieuwe huisvesting kregen, konden we bij het ontwerp rekening houden met onze Daltonwensen. Het is een gebouw met veel werkplekken / leerpleinen, waarbij gekozen is voor openheid en licht. De leerlingen zien elkaar, zijn samen verantwoordelijk voor een taakgerichte sfeer.

In ontwikkeling:

Wij zien de Daltonontwikkeling en dus ook de borging hiervan, als een doorlopend punt van ontwikkeling. We willen voor de zomer van 2017 een leerlingenraad hebben aangesteld, zodat we de kinderen nog meer kunnen betrekken bij de Daltonontwikkeling. We merken dat door de verhuizingen en nu de prioriteit van de Kanjertraining, het communiceren naar de ouders op de achtergrond is geraakt. We willen dat in de toekomst weer recht zetten en de ouders meenemen op onze reis.

bevindingen visitatieteam

De borging hebben wij gezien als een sterk punt. Alles gebeurt weloverwogen, met zorg en met aandacht en is duidelijk en goed vastgelegd. Een mooi Dalton Boek!

Overige opmerkingen school

(nog niet in zelfevaluatie opgenomen, maar wel relevant)

Uit de gesprekken met leerlingen

Leerlingen van de Parel vinden dat goed samenwerken, zelf verantwoordelijkheid nemen, zelfstandigheid, zelf goed plannen, om hulp vragen je eigen werkplek kiezen en werken met maatjes kenmerken van dalton zijn.

Ze zijn trots op het mooie gebouw, zoveel vrijheid en: “juf die ons vertrouwt”.

Ze willen graag een leerlingenraad en hebben al gesproken over hoe dat te organiseren en wat voor ideeën (goede doelenweek) en activiteiten daar uit voort kunnen komen.

Groepsdoorbrekende activiteiten zoals tutorlezen, samen spelen met kleuters vinden ze heel leuk.

Uit de gesprekken met leraren en ondersteunend personeel

Met leraren en ondersteunend personeel van de Parel is gesproken over de ontwikkeling die de school heeft doorgemaakt.

Hier is aangegeven dat ze het meest tevreden zijn over de zelfstandigheid van de leerlingen en de bewustwording over het leren die daar mee gepaard gaat. Ook het kunnen kiezen waar je mag werken, het loslaten van leerling en de doorgaande lijn van dit alles wordt als grootste ontwikkelwinst gezien.

Het uitwerken van een doorgaande lijn bij de kernwaarde reflectie, het keuzewerk en het sturen op talenten wordt als een ontwikkelpunt gezien.

Ook is gesproken over collegiale consultatie, de wens naar meer vertrouwen en openheid, elkaars talent te ontdekken en hier gebruik van te maken.

Uit de gesprekken met de schoolleiding

Met de directeur en de daltoncoördinator is gesproken hoe de keus voor het daltononderwijs tot stand is gekomen en hoe dit proces is verlopen.

Bij het ontwerp en de inrichting van het nieuwe gebouw is gedacht vanuit de Daltonvisie. De tribune, de leerpleinen, de studio's en het transparante karakter van het gebouw zijn daar de resultaten van.

Verder is gesproken over de kindgesprekken die regelmatig plaatsvinden en het werken met doelstellingen. De school wil zich verder ontwikkelen op het gebied van de zichtbaarheid van doelstellingen, het keuzewerk, het sturen op talenten en werken aan het eigenaarschap bij kinderen (gedeelde sturing).

Uit de gesprekken met ouders

Ouders van de Parel zijn heel positief over de school. Ze geven aan dat Dalton goed past bij de levensbeschouwelijke identiteit van de school. Ze vinden dat de bewuste keuze van Dalton goed aansluit bij de gedachte dat elk kind uniek is en het onderwijs zo maatwerk kan bieden.

Ze zien een duidelijk verschil met de voorgaande jaren op het gebied van het plannen, samenwerken, zelfstandigheid en de ruimte die kinderen krijgen om talenten te ontplooien.

Er is aandacht voor differentiatie, de school is laagdrempelig, er heerst een fijne rust in de school en kinderen zorgen voor elkaar vanuit de kernwaarde samenwerken. Het gebouw nodigt uit tot samenwerking.

De school mag trots zijn en in de Pr het Dalton meer uitdragen.

Uit de gesprekken met het bestuur

naam bestuurslid: de heer van den Berg

Het bestuur is positief over de ontwikkeling van de school en ondersteunt het belang dat medewerkers op de Parel zich conformeren aan de Daltonvisie.

Het bestuur ziet de Parel als een school die goed kan reflecteren op haar onderwijs en goed zicht heeft op haar eigen ontwikkeling.

Bij de communicatie naar ouders is zorgvuldigheid van belang.

De school mag hoge verwachtingen hebben van haar leerlingen en haar onderwijs daarop inrichten.

beoordeling

nr	kernwaarden	ontwikkeling	
		O	V
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie *		
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen		X
2	Zelfstandigheid		X
3	Samenwerking		X
4	Reflectie		X
5	Effectiviteit- doelmatigheid		X
6	Borging		X

* niet van toepassing bij licentieverlening

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
X	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Geen licentie verlenen	Na versnelde visitatie licentieverlening twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Licentie voor vijf jaar verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Over twee jaar versnelde visitatie (bij de vijfjaarlijkse visitatie)	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie

Aanbevelingen die met een plan van aanpak opgenomen worden in de schoolreactie

Aanbeveling	Omschrijving
Nr. 1	Ontwikkel concrete stappen om de leerlingen actief te betrekken bij hun leerproces, om zo bij de kernwaarde vrijheid en verantwoordelijkheid nog meer toe werken naar gedeelde sturing. Met als doel dat leerkrachten leerlingen meer "los" durven te laten en het eigenaarschap bij kinderen wordt bevorderd.
Nr. 2	Ontwikkel een plan van aanpak waarbij door samenwerking en sturing op talenten bij leerlingen en leerkrachten kennisdeling tot stand komt. Met als doel van en met elkaar te leren. Collegiale consultatie, leerlingenraad, keuzewerk en teamteaching zijn enkele voorbeelden om dit te realiseren.

slotopmerkingen

We zijn 11 april op een fijne school ontvangen waarbij we een heel goede pedagogische sfeer hebben ervaren. We konden al onze vragen stellen en voelden ons welkom bij team, kinderen en ouders. We liepen door een schitterend gebouw waarbij alle mogelijkheden zijn benut om de kernwaarden van Dalton te kunnen realiseren.

We hebben het team als heel gemotiveerd ervaren met veel oog voor de kinderen.

De zelfstandigheid is een heel krachtige kernwaarde en een mooie basis om in de komende jaren de andere kernwaarden verder uit te bouwen.

We denken dat de school veel winst kan halen uit het van en met elkaar leren. Door te sturen op talenten en elkaar bouwdoorbekend te consulteren kan er op basis van vertrouwen en gerichte feedback van en met elkaar geleerd worden. Deze Daltonontwikkeling kan gelijk op gaan met die van de kinderen.

Streef ernaar om leerlingen meer eigenaarschap te geven.

Het was een fijne en inspirerende dag. Mooi om te zien hoe zorgvuldig de keuzes zijn gemaakt en met hoeveel zorg en aandacht alles is uitgevoerd en alle afspraken worden geborgd. Dit is ook zichtbaar in het Dalton boek van de Parel. Hiermee sluiten wij ons aan bij de reflectie van de school zelf. Wij danken de school voor de gastvrijheid en wensen haar veel succes!

Ondertekening voorzitter visitatieteam

naam	handtekening	datum
------	--------------	-------

Schoolreactie op de visitatie

Overige opmerkingen en ervaringen m.b.t. het verloop van de visitatie. hierbij valt te denken aan: opstelling visitateurs, dagrooster, gevoerde gesprekken, etc.

N.B. Dit zijn opmerkingen van de school zelf. Deze opmerkingen kunnen dus afwijken van de “slotopmerkingen” genoemd in het visitatieverslag.

Wij kijken als team terug op een mooie en ontspannen dag.

De beide visitatoren gaven ons ook het gevoel dat we “gewoon” onze gang konden gaan. We hebben het gevoel dat we écht hebben laten zien wie we zijn en waar we voor staan. We hebben het als fijn en goed ervaren dat we geen vast rooster hadden voor het bezoek aan de groepen. Hierdoor was de sfeer reëel en merkten we ook aan de leerlingen dat ze gewoon zichzelf konden zijn.

Wij zijn als team blij met het feit dat de uiteindelijke aanbevelingen kloppen met onze eigen bevindingen en ontwikkelpunten.

Volle kracht vooruit!

Namens het team,
Henriëtte Janssen
DaCo GBS De Parel

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Ontwikkel concrete stappen om de leerlingen actief te betrekken bij hun leerproces, om zo bij de kernwaarde vrijheid en verantwoordelijkheid nog meer toe werken naar gedeelde sturing. Met als doel dat leerkrachten leerlingen meer “los” durven te laten en het eigenaarschap bij kinderen wordt bevorderd.
Actie	<ul style="list-style-type: none"> • We gaan een doorgaande lijn door de hele school ontwikkelen in het voor de kinderen zichtbaar maken van de doelstellingen. En dan op die manier dat kinderen ook aan kunnen geven of deze doelstelling al wel of (nog) niet behaald is. Op borden in de klas en / of de doelstellingen op de weektaak. Op deze manier kunnen de leerlingen eerder aangeven dat ze geen instructie meer nodig zijn en dat ze zelfstandig aan het werk kunnen. • We gaan binnen deze lijn ook bespreken hoe we verder gaan werken aan het compacten en eventueel dus vooraf toetsen van kinderen die meer aankunnen. • We willen de doorgaande lijn voor plannen en reflecteren uitwerken per groep, zodat we leerlingen nog beter kunnen begeleiden in het reëel spiegelen van aanpak, inspanning, proces en product. • Hierbij willen we kijken welke reflectievragen passen bij welke groep, om op die manier ook dieper te kunnen insteken en de leerlingen te helpen om niet oppervlakkig te reflecteren.
uitvoerenden	Doelstellingen / compacten: Daltoncoördinator, Dieteke van der Heide, Annieke Smit, Judith Visscher Reflectie en reflectievragen: Daltoncoördinator en team
tijdvak	Doelstellingen / compacten: gerealiseerd en geïmplementeerd in het schooljaar 2017 – 2018 Reflectie: gerealiseerd en geïmplementeerd in het schooljaar 2016 – 2017 Reflectievragen: gerealiseerd en geïmplementeerd in het schooljaar 2017 – 2018
scholing/ externe ondersteuning	De leerkrachten die de doelstellingen op gaan pakken worden daar vanuit hun opleiding tot Daltonleerkracht in begeleid door Ruud Hendriksen (Stenden)
toelichting	Zie ook de ontwikkelingslijn in ons Daltonboek, pagina 22

aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Ontwikkel een plan van aanpak waarbij door samenwerking en sturing op talenten bij leerlingen en leerkrachten kennisdeling tot stand komt. Met als doel van en met elkaar te leren. Collegiale consultatie, leerlingenraad, keuzewerk en teamteaching zijn enkele voorbeelden om dit te realiseren.
Actie	<ul style="list-style-type: none"> • We stellen een actieteam samen die samen met de directeur gaat kijken naar de praktische aanpassingen • die nodig zijn voor collegiale consultatie. Zij gaan onderzoeken hoe we een structurele manier kunnen ontwikkelen, zodat de collegiale consultatie niet steeds tussen wal en schip komt, maar vanuit duidelijke noodzaak en behoefte wordt ingezet in onze school. Vandaaruit kijken ze ook naar een vorm van collegiale consultatie die bouwdoorbrekend is, om zo van en met elkaar te leren. • We gaan het samenwerken tussen de leerlingen ook bevorderen door het instellen van de leerlingenraad. De plannen zijn klaar, na de zomer kunnen de eerste verkiezingen worden gehouden. • We hebben een actieteam dat gaat onderzoeken hoe we het keuzewerk gaan uitbreiden. We willen hierbij meer gaan aansluiten bij de talenten van de kinderen en hierin klassendoorbrekend gaan werken. • Tevens willen we hierbij gaan kijken naar de talenten en competenties van de leerkrachten, zodat we deze ook ten volle kunnen inzetten in de school. • We gaan vanuit het sturen op talenten ook kijken naar ons rapport. Ook hierin willen we graag nog meer aandacht voor de talenten van de kinderen en we willen dan ook toewerken naar een portfolio.
uitvoerenden	Collegiale Consultatie: Actieteam (Nog in te stellen) en directeur Leerlingenraad: Daltoncoördinator, directeur, leerkrachten bovenbouw Keuzewerk / competenties leerkrachten: Daltoncoördinator, Actieteam keuzewerk (Miranda Boskma, Judith Visscher, Annemieke Gabriëla, Willy Lamain) Portfolio: Rapportcommissie (Inge Gortemaker) en team
tijdvak	Collegiale Consultatie: gerealiseerd en geïmplementeerd in het schooljaar 2017 – 2018 Leerlingenraad: gerealiseerd en geïmplementeerd in het schooljaar 2017 – 2018 Keuzewerk: gerealiseerd en geïmplementeerd in het schooljaar 2017 – 2018 Talenten / competenties leerkrachten: gerealiseerd en geïmplementeerd in het schooljaar 2018 – 2019 Portfolio: gerealiseerd en geïmplementeerd in het schooljaar 2018 – 2019
scholing/ externe ondersteuning	Nog nader te bepalen
toelichting	Zie ook de ontwikkelingslijn in ons Daltonboek, pagina 22

Ondertekening school en visitatievoorzitter voor gezien

naam	functie	handtekening	datum

Dit verslag wordt binnen drie weken na ontvangst (het liefst per e-mail als Wordbestand) opgestuurd naar de
visitatievoorzitter, die dit binnen vijf weken na de visitatie opstuurt naar de inhoudelijk medewerker visitaties van
de NDV.